Ч. 35. (206.) Львів, понеділок, дня 7. лютого 1916. Рік II.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Цїна примірника 6 сот. На провінції 8 сот. В занятих тері-торіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна газета.

Виходить що дня рано.

Умови передплати у Львові:

На рік	18·— К.
„ піврок	9·— „
„ чвертьроку	5·— „
„ місяць	1·80 „

В краю і державі:

На рік	24·— К.
„ піврок	12.— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

За границею:

В Німеччині	28 мар.
В Америці	3 дол.
В иньших державах	40 фр.

Рекламації вільні від почтової оплати. Рукописї приймаєть ся лиш оплачені, а звертаєть ся тільки важнійші і застережені. — „Українське Слово" продають всї бюра по цїлім краю.

Адреса редакції, адмінїстрації й експедициї: ЛЬВІВ, ул. Руська 3.

Цїна оголошень:

За оголошеня числимо за одношпальтову стрічку або її місце 20 сот. Надіслане 50 сот. за стрічку, а в оповістках 40 сот., в редакційній части 60 сот. Повідомленя про вінчаня, заручини і т. д. 1·50 К. за стрічку, найменше 4 К. Дрібні оголошеня за слово 6 сот., найменше 50 сот. Слова товстим або розстріленим друком числимо подвійно. Сталі оголошеня за окремою умовою. — За зміну адреси платить ся 50 сот.

На кавказько-перськім фронтї.

Щоб ослабити турецькі сили, які боролись на кавказькім фронтї з російською армією, анґлійсько-французькі війська розпочали на широкі розміри закровну акцію на Ґаліполї та Єґейськім морі, щоб заняти Босфор та здобути Константинополь.

Вже перші місяцї турецько-російської війни виказали велику животну силу та орґанїзацію турецької армії, яка не тільки видержала наступи російських військ, але вдерлась в кількох місцях в глибину Кавказьких гір. Сю акцію могли Турки тим лекше вести, що південний Кавказ є заселений турецькими племенами, які радо принимали одноплемінників, всюди йдучи їм на руку.

Дальша турецька офензива булаб допровадила до занятя Баку та його околиці, де находять ся невичерпані копальнї нафти. Се булоб для Росії великим ударом. Російська військова управа кинула проте на кавказький фронт значні сили, які остаточно виперли турецькі війська з російської територїї. Дальша російська офензива припинилась по тій причинї, що російські війська з кавказького фронту перекинено на східний воєнний терен, де на весні м. р. розпочалась офензива союзних австро-нїмецьких армій. Рівночасно і Туреччина мусїла зречись дальшої офензивної дїяльности на Кавказї з огляду на щораз то нагальнійші наступи зєдинених анґлійсько-французьких сил на Ґаліполї і на еґейськім морі.

Коли однак почало виясньуватись, що Дарданелї не є до здобутя, та що після зліквідованя дарданельської виправи Туреччина може перекинути велику скількість звільненого з Ґаліполї війська на кавказький фронт, розпочали анґлійські війська сильну акцію в Мезапотамії, яка мала допровадити до полученя з російськими військами на півночи.

Мезопотамія се область, яка лежить між ріками Евфратом і Тиґром, що впадають до перського заливу.

Між тими ріками розпочали Анґлійцї сильний наступ; не стрічаючи по дорозї опору, дійшли вони аж під Баґдад. Тут однак стрінулись з турецькими військами, які завдали їм великі втрати, та відкинули їх на південь від Баґдаду на яких 100 кільометрів.

Турецькі війська після цїлого ряду дальших побід замкнули останки Анґлійців під Кут-ель-Амара. О скільки не надійдуть значні підмоги, кільканайцятьтисячна анґлійська армія, яка вже більше чим місяць є окружена, буде мусїла піддатись.

Рівночасно майже з анґлійською офензивою на полудни розпочали Росіяни переважаючими силами наступати від півночи. Фронт, який зразу тягнув ся від Чорного моря до перської границї, продовжив ся на перську область, де Росіяни заняли північну часть краю т. зв. Асербейджан, не стрічаючи з початку ніякого опору зі сторони перського війська. Росія загосподарилась в Персії як в своїм краю: перському шахови накинула нових, русофільських мінїстрів, які йшли на руку російському правительству. Та сей стан не трівав довго. Проти Росії повстали численні перські племена головно Кудри, та завдали російській армії ґенерала Барасатова в Асербейджані великі втрати. Нововибраний комітет народної оборони оголосив, що не узнає накинених Росією нових мінїстрів, та що жадає прилученя Персії до Туреччини та Німеччини.

Рівночасно з наїздом на Персію російська армія наперла на схід від Чорного моря на турецькі війська, які супроти переважаючих сил ворога подались знад границї на полудне, та заняли приготовані становиска під кріпостею Ерзерум. Дальшому походови російських військ в Персії перешкодив протинаступ турецьких сил, які заняли перське місто Керманшах, і в той спосіб перетяли догідну дорогу Росіян до полученя з анґлійськими військами.

Дальша акція так на кавказько-перськім фронтї як і в Мезопотамії, — себто на фронтї Іраку — від кількох тижнів припинилась, Годї припустити, щоб Росіянам вдалось получитись з анґлійськими військами. Стоїть тому на перешкодї не тільки хоробрість турецького жовнїра і недогідний терен, але й дуже велике віддаленє (около 600 кільом.), яке розмежовує обох союзників.

Головною цїлею російської офензиви на Ерзерум та Персію є позискати доступ до перського заливу. З почином війни російсько-турецької сподївалась Росія здобути Константинополь, і в той спосіб позискати вихід на Середземне море. Плян сей з ліквідацією дарданельскої виправи невдав ся. Росія рішилась проте вибороти собі принайменше доступ до індійського океану через перський залив. Дотеперішні однак її зусиля остались без успіху. В кождім разї сей фронт, до якого привязувано спершу малу вагу, набирає нинї великого значіня. Хоть тут, в Азії не наступить остаточне рішенє війни, мимо сього дальша акція на тім фронтї може вплинути на зміну положеня на европейських боєвих фронтах.

Европейська війна.

Критичне положенє Італії.

Невдоволенє з дотеперішного перебігу війни. — Італія проти Анґлії. — Песимізм Саляндри.

ЦІРІХ, 3. лютого. (Прив. деп.). Одно звідомленє з Медіоляну, що походить з невтрального жерела, подає образ настрою в Італії. В тім звідомленю говорить ся, що в Італії пробиває ся сильне розчарованє з дотеперішного перебігу війни, а против союзників панує подразненє, яке чимраз більше зростає. Щораз більше дає ся відчувати враженє, що Італія вмішала ся непотрібно в війну. Знаменний є настрій супроти Анґлії. Один визначний медіолянський банкир сказав, що Анґлія стараєть ся поступати з Італією так як з Грецією, а підчас того старає ся опанувати господарство Італії.

ЛЮҐАНО, 3. лютого. Короткий побут Саляндри в Ґенуї визначав ся бурливими демонстраціями. Мимо сего з обох його промов віяло розиґнацією. В часї подяки для бурмістра висказав мінїстер реченє, що він надїє ся в коротцї знова відвідати Ґеную, як положенє воєнних обставин буде відраднійше. В своїй другій промові нарікав Саляндра на трудности в справі углевого питаня ось якими словами: Якби ми перше були лїпше стерегли наших ґосподарських інтересів, то опісля були би ми нинї сильнійші в війнї, а також сильні супроти наших союзників. Сей натяк на адресу Анґлії викликує несупокій і сензацію.

Японїя за миром з Німеччиною.

РОТЕРДАМ, 3. січня. (Прив. деп.). Вашінґтонський кореспондент дневника „Sun" потверджує згідно з „Daily News", що в Японії опінія є за заключенєм осібного мира з Німеччиною. З другої сторони твердить римський кореспондент „Journal de Geneve", що за посередництвом Італії наступить між Анґлією а Японією тіснійша злука, що буде предметом нарад між анґлійськими і японськими послами.

Венїцельоз в Солунї.

Наради з почвірним порозумінєм.

КОНСТАНТИНОПІЛЬ, 4. лютого. (Прив. д.) Віродостойні відомости з Солуня потверджують, що оголошена вже подорож Венїцельоза до Солуня тому наступила, бо він боїть ся о своє власне житє та що він там може без перешкоди вести переговори з почвірним порозумінєм. Звідомленя дальше подають, що Венїцельоз поробив з ґенералами Франції і Анґлії певні умови на случай, колиб грецький король протягом порішених дальших насильств та вимушень мав проти почвірного порозуміня рішучо виступити. На сей случай назначено Солунь на збірну точку для грецьких опозиціоністів та має ся установити тимчасове правительство під управою Венїцельоза. Венїцельоз находить отверте попертє для своїх плянів.

Анґлійсько-бельґійські наради.

ЛЬОНДОН. (Бюро Райтера). Льорд Curzon і ґенерал sir Douglas Haig дістали від правительства специяльну місію до бельґійського короля.

Король Микола в Парижи.

МАҐДЕНБУРҐ, дня 4. лютого. (Прив. деп.). Чорногорський президент мінїстрів і король Микола переселили ся з Марсилії до Парижа.

Зміна грецького правительства?

ЦІРІХ, дня 3. лютого: (Прив. деп.). Атенський кореспондент дневника „Echo de Paris" доносить, що безпосередно заносить ся на утворенє активного грецького кабінету під проводом Раліса або Ґунаріса.

Невтральність Грециї.

Рішуча постава грецького короля.

БУДАПЕШТ, 4. лютого. „Az-Est" доносить з Атен; Грецький дневник двірських кругів і ґенерального штабу „Proini" в звязи з найновійшим терором пише ось що: Остаточно рішила Греція заховати невтральність. Ніякі наступи та ніякі позакулісові інтриґи не зможуть втягнути Грециї в війну.

Король заявив торжественно: „Я радше втрачу престол ніж мав би приспішити катастрофу для Грециї:"

Політика нового російського президента міністрів.

КОПЕНГАҐА (Ткб.). „Politiken“ пише: По ріжним донесеням новоіменований президент російських міністрів Штірмер має в справі внутрішної політики зайняти те саме дуже консерваєивне становиско, яке займав його попередник Горемикін. З сего ще не виходить, щоби зміна начальника ґабінету лише слабо дала ся відчути в Росії. На увагу заслугує та обставина, що молодший і енерґічнійший чоловік заступив старця. Здаєть ся, що Штірмер потрафить сильно скріпити своє становиско в правительстві і хоче намовити царя до зміни міністра заграничних справ і міністра скарбу. Про правдивість сих донесень нинї не можна видати ніякого осуду.

Нова офензива на Константинополь?

Заатаковане столиці від сторони Солуня.

КОПЕНГАҐА, 4. лютого. Поодинокі російські дневники, от як відома петербурська „Реч“ потішають ся надією, що в невдовзі буде звернений на Константинопіль новий напад. Сей напад на те важне місто наступить тоді, коли покінчить ся концентрація величезних оружних сил в Солуни і коли зреорґанізує ся сербську армію на Корфу та коли поновить ся та сильнїйше чим доси переведе ся російську офензиву на Буковинї. Се співділанє згаданих трох факторів дасть змогу заатакувати Константинопіль з нової сторони. Від Солуня далеко лекше можна дістати ся до Константинополя чим від Дарданелів. Властиво се було би о много доцільнїйше, коли би ентента була вже давнїйше пішла сею дорогою. Через те була би собі заощадила много страшних розчаровань та надармо понесених величезних втрат.

Переслїдуванє і знищенє Унії на Україні*).

Після третього подїлу Польщі хотіла цариця Катарина II. припечатати своє діло гноблення; в р. 1795. знесла вона всі унїятські епископства (за виїмком архієпископства в Полоцку), майно епископій сконфіскувала, а саме: подільської, волинської, литовської та білоруської. Знесено цілий ряд василіянських монастирів, а монахів запроторено в білоруські монастирі. Унїятських священиків позбавлено уряду; о скільки зіставались вони в Росії, мали діставати з „ласки“ 50 до 100 рублів річно.

Загалом втратила гр. кат. церков в наслїдок переслїдувань від р. 1773 до 1796 — 9316 парохіяльних церков, 145 василіянських монастирів та около 8 міліонів вірних; в діецезиях Київській, Каменецькій, Луцькій і Володимирській втратила гр.-кат. церков до 1796 р. около 200 приходств та 16 монастирів. Колиб Катарина була довше жила, булаб діло знищеня довела до кінця. Міжтим заскочила її смерть в падолисті 1796 р.

Правительства Павла I. і Олександра I. (1796—1825) були для унії дещо зглядн'йші. За часів панованя Николи I (1825—1839) завдано унії послідний удар. Вже 6. лютого 1826. появляєть ся указ, після якого заказано продавати українські богослужебні книги на річних ярмарках, відпустах і т. п. Будучий відступник Йосиф Семашко, тодї член гр.-кат. церковної колеґії в Петроградї та Блюдов помічник міністра просвіти розпочали своє діло. На жаданє Блюдова випрацьовує Семашко проєкт знесеня унії. Сей проєкт жадає заборони переходу з православія на унію, та признає далеко йдучі полекші і користи при переході на схизму. Він містить цілий ряд вказівок зглядом „небезпечних“ з другої сторони зглядом тих, що були втаємничені в тайні пляни правительства та йому були віддані. Цар Никола I. згодив ся на проєкт. З 4 епархій зроблено 2, зредуковано василіянські монастирі на 24, вибір їх наставників повірено Петроградови. Російське міністерство використало нагоду орґанізації унїятської церкви на те тільки, щоб всїх церковдиданих унії духовників позбавити уряду, запроторити їх в монастирі, або в якийсь инший спосіб зробити „нешкідними“. В р. 1830. заборонено виїздити питомцям на студії до Риму та Вильна. Для теольоґічних студій остались тільки два семинарі (в Жировицях і Полоцьку), в яких після двох візитацій Семашка при помочи споріднених духом ректорів разом з російською викладною мовою введено схизматицькі підручники. Почавши від р. 1830. висилаєть ся здібнійших семинаристів на студії до академій в Москві і Петроградї. Польське повстанє з р. 1831. та слідуюча після сього реакція дала Москалям бажану нагоду опоратись в скоршім та острійшім темпі з тими унїятами, які в повстаню не брали участи. Головну підпору унії, чин Василіян треба було передусім знищити. Провінціалів підпорядковано спершу консисторіям, що своїм складом були ворожі чинови. В р. 1832. знесено уряд провінціонала, а монастирі підчинено безпосередньо управі консисторії.

Розпочались касованя поодиноких монастирів, так, що в р. 1835. осталась з них тільки третина. Заборонено приймати кандидатів до новіціяту без дозволу правительства та консисторії.

В р. 1832. заборонено як найострійше рим.-кат. парохам уділяти святих тайн з конечности унїятам, инший указ з сього року запорядив, що всї дїти з мішаних подружий мусять бути виховувані в схизмі. Міністерство запорядило, що таким дїтям не можуть уділяти науки релїґії римо-кат. священики. Унїяти мусїли разом з православними ходити на науку релїґії. Унїятську шкільну комісію розвязано та влучено до православної. Видаванє книжок релїґійного змісту дозволено унїятам тільки на підставі дозволу міністерства просвіти.

(Кінець буде).

*) Гляди „Українське Слово“ з 22. січня с. р.

ІВАН КАЛИНОВИЧ.

Нїмецька преса про нас.

(Звідомленя за грудень 1915).

(Далї).

Инший берлїнський дневник „Reichsbote“ помістив (в числї з 30. XII. веч. вид.) простору статю пера Конрада Борнгака п. з: Deutsche und russische Eroberungspolitik, — в якій автор переводить анальоґію поміж задачами нїмецької а російської експанзивної політики на сходї, при чому торкаєть ся й української справи, яку російська імперія рада заховати перед лицем Европи.

З инших берлїнських часописей „Berliner Volks Zeitung“ помістила в числї з 12 грудня м. р. № 634. весну картину зі східного терену бою Евергарда Кравса п. з.: Ein Fliegerstreich am Pripet — де оповідаєть ся про боротьбу нїмецького летуна-звідуна з московським автомобілем; а другий берлїнський дневник „Volks Zeitung“ надрукував гарний фейлєтон Г. Дікмана: Der Dichter der ukrainischen Befreiung (в числї з 31. XII. пор. вид.), в якому оповідаєть ся про нашого великого поета Шевченка, при чому автор подає його житєпись та в перекладї вибрані політичні поезії нашого Кобзаря, як: „Сон“, „Кавказ“ і „Заповіт“ (частинами). Статя написана зі знанєм річи і невимовно теплими словами.

Не можна поминути мовчанєм берлїнської „Germania“, яка присвятила нам кілька заміток, а саме: в числї з 12. XII статю про новозаснований союз „Freie Ukraine“; в числї з 23. XII. (веч. вид.) замітку про промову угорського міністра в соймі п. з.: Die Hilfsaktion für die Ruthenen, в якій констатуєть ся що поведенє українського населеня на Угорщинї в часї ворожого наїзду було супроти габсбурської монархії льояльне та патріотичне. Вкінци в числї 31. грудня помістила редакція петицію „Загально Української Ради“, яку вислала президія до австрійських військових властий з проханєм, щоб на новозобутих українських землях заводилось як урядову українську мову.

В загалї всї більші дневники Берлїна присвячують нам чимало дрібних нотаток-заміток, а також й окремі статї, які розглядають українське питанє та обговорюють національну проблєму російської держави. Як раз на сю тему помістила довшу статю берлїнська „Deutsche Zeitung“ (в числї з 30. грудня) п. з.: „The new Statesman“ über die Nationalitätenfragen in Russland, де переказуєть ся зміст анґлїйської статї „Малї народи Росії“, що її помістив журнал „The new Statesman“, а де мова також про Українців. Воно правда, автор загально тільки обговорює українське питанє, але признає можливість реалізації самостійницьких змагань українського народу, що після автора можливе у формі автономії, яку обіцяло Українцям австрійське а навіть й російське (?) правительство. Далї автор признає, що галицька Україна була для російських Українців захистом, на який дивила ся Росія завидним оком, а що було одною з причин її походу на Галичину. Іменно російській деражві хотїло ся знищити огнище української

Дума про Українця,

вбитого кулею закордонного брата.

V.

Вже не ревуть страшні армати,
Вже не падуть грізні ґранати.
Вже не скрегочуть карабіни —
Кругом спокій — спокій руїни...

Втомилось всьо — борба утихла
На людських ранах кров застигла..

А з неба місяць сумно сяє, —
Бо він всьо горе відчуває, —
Так мило дивить ся на того,
Що помочи просив у нього
І на чоло його зболїле
Кладе він світло ясно-біле...
І мовить місяць: „Хто поможе,
Коли не Ти, Всесильний Боже!“
І зорі з неба споглядають,
І людським мукам спочувають:
А чи-ж вони крови не бачуть?
Вони тремтять і плачуть плачуть
На землю ронять свої сльози —
На вояка стрясають роси...
На груди зранені глубоко,
На очи втворені широко...
На гаснучі його зїниці
Глядять заплакані зірниці.
А він замовк, не нарікає,
Лиш тяжко, важко віддихає,
Лиш руки й очи в небо зносить,
Очима ласки в Бога просить...
А там над його головою
По небосклонї мов дугою
З блискучих зір шлях ясний сяє,
Землї краями досягає...
— Се з ясних облаків від Бога
Зоряна стелить ся дорога...
Ось ангел вже на землю сходить —
Ось він боєвище обходить
А де поранених зогляне,
Там біля кождого пристане
Над кождим крила похиляє,
Неначе з кождим розмовляє,
До ран їх прикладає руку
І віднімає біль і муку..

І бачить вояк... з його хати
Зо Ангелом йде його мати...
Вона до сина приступає,
До нього руки простягає:
„Се ти, мій синоньку коханий?!...
„Ти вже здоров? Зґоїлись рани?
„О, слава Богу Трисвятому!
„Тепер підеш уже до дому?“...
— Прийшла і жінка з діточками,
Немов та рожа з квіточками,
Витають ся — діточі сміхи
Луною вють ся — він з утїхи
Аж сплакав.. Батько дїти любить,
Пестить, цїлує і голубить...
— До нього жінка пригортаєсь,
До нього мати усміхаєсь —
Найбільшу радість діти мають,
За шию батька обіймають,
Дають йому свої дарунки,
Щебечуть і — цїлують руки...
. . . .
Йому так любо, легко стало...
Боліти серце перестало —
У груди біль втихомирив ся...
. . . .
І приступив і похилив ся
Над вояком вістун небесний,
Що йому дав той вид чудесний...

Зітхнув герой, участник слави,
Склонив головоньку на трави —
Мов туманом заходять очи —
Заснув сердечний серед ночи...
Ангел закрив його повіки:
„Най спить сердечний — вже на віки...
„Тепер вже мир — зазнай спокою,
„Ой спи, сердечний — Бог з тобою!“...
„Ти кров проляв із-за ідеї,
„Будеш спасений задля неї.“

Іван З—а.

культури та політичного житя Українців в Галичині, як знищила вона після 1783 р. самостійність та автономію російської України.

Анальоґічні думки висказує у своїй статі емеритований професор познанської академії др. Отто Геч — в консервативному берлінському дневнику „Kreuz Zeitung“. У вступі зупиняєть ся автор над розвязкою польського питаня, яке видвигнула війна на порядок дневний і поставила в ряди міжнародніх проблєм, а опісля розглядає основно національні справи народів, що замешкують західне пограниче Польщі, себ то Литовців, Білорусинів та Українців. Передовсім Українці — пише автор — що замешкують пограничну полосу — не бажають собі злуки з майбутньою польською державою ані не хотять пованя ні Польщі ні російської імперії. Не хотять вони геґемонії Польщі, ані союзу з нею, а стремлять до власної независимої держави, яка починаєть ся сувальською, конінською, холмською та любельською ґубернією а кінчить ся на Кавказі та Чорному морю“.

Не треба думати, немов українськими справами виключно займаєть ся тільки столична преса Німеччини, бо за ними слідить так само й провінціонально німецька журналістика, яка присвячує нам чимало сторінок й шпальт у своїх щоденніх орґанах.

Найкращим сього доказом „Elbniger Zeitung“, яка в числї з дня 30. грудня помістила інтересну статю Льотара Венда п. з.: Russlands verwundbare Stelle, в якій розглядає автор, тюрму 112 поневолених народів, що їх брутально гнете, переслїдує та русифікує Росія“. З'окрема зупиняєть ся автор на українському питаню, признаючи йому першенство перед польським та балтийським. „Українції — пише автор — страждають вже 250 років в російській неволї, однак по геройськи зносять вони страшний гнет Москви і не надають свойому терпіню такого розголосу й саморекля́ми, як се роблять Поляки, які по всїх політичних ринках Европи голосять про своє переслїдуванє. А коли реаґують Українції на утиск — то позитивною роботою в рядах російських революціонерів, беручи активну участь в революційній пропаґандї 1902 року, в аґрарних штрайках, у терористичних замахах, атентатах і т. п. А звісний бунт чорноморської фльотилї був дїлом свідомих Українців-матросів, які голосно запротестували проти реакційних заходів російського правительства. І автор кінчить свою статю такими словами: „Ось так бороли ся від віків Українції із своїм ненависним ворогом Москвою, а від часу до часу з Поляками — отже зі славянськими народами „ратами“; але ніколи не вели війни з Ґерманами, а навпаки — у них шукали вони лиш помочи для своїх визвольних змагань і захисту для свойого національного розвою — чого доказом галицька Україна, сучасне огнище української культури“.

(Далї буде.)

НОВИНКИ.

— **Архикнязь Кароль Стефан** виїхав дня 5. с. м. до Берліна, де забавить кілька днів.

— **Епископ Ортинський вертає до старого краю?** Американська „Свобода“ з дня 4. січня с. р. доносить:

Перед тижнем дістали ми письмо з Філядельфії, що епископ С. С. Ортинський дістав запрошенє зі старого краю обняти престол епископський в Перемишли та що наш Владика на се годить ся. Спершу не привязували ми ваги до сеї вісти, але в кілька днів опісля одержали ми лист зі старого краю, який сю вість потверджує (лише не згадує, чи еп. С. С. Ортинський вже згодив ся обняти, чи ні), тож уважаємо своїм обовязком поділити ся нею з українським загалом в Америці.

Нема сумнїву, що се вість правдива, бо чейже не держали би в такий час як теперішний вже девятий місяць не обсаджений перемиський владичий престол.

Отже, колиб не зайшов несподїваний зворот, можна сподївати ся скорого виїзду еп. С С. Ортинського до Европи — обняти престол по пок. еп. К. Чеховичу.

Грецько-католицька дієцезія у Злучених Державах дістала би нового Владику. Про кандидатів на сей владичий престол доси не одержали ми ще жадних вістий, ані з Філядельфії, ані зі старого краю. Зачуваємо лише, що іменованє нового епископа має бути в порозумінї з угро-руськими священиками, котрі сею справою дуже інтересують ся.

Іменованє еп. С. С. Ортинського було як звісно, дня 8-ого марта 1907-ого року, отже дня 8-ого марта с. р. упливає 8 літ від того часу. Отже еп. С. С. Ортинський виїхав би з Америки меньше більше по 8-лїтнім побутї, вже яко сітізен Злучених Держав.

— **Українські народні вишивки.** Bohemia пише: Дня 14 грудня м. р. відкрито в Відни при ул. Зайцера дуже інтересну виставу державної опіки над збігцями в війнї 1914/15. Цїлю сеї вистави було подати образ того, що держава в таких тяжких часах для приміщеня і потреб збігців, а з осібна для збігців з Галичини і Буковини під зглядом санїтарним, культурним і соціяльно-політичним зробила. На тій виставі є надзвичайно гарний український віддїл, з котрого головно народні вишивки, пацьоркові вироби та різьби на дереві є предметом загального подиву і признаня. В віддїлї III., в мезанїні, видно збірку зложену з около 400 взірців українських народних вишивок зі східної Галичини і Буковини. Се є одинока сего рода збірка, яка повстала завдяки трудам п. Ольги Бачинської, якої муж, адвокат зі Стрия, Др Іляpій Бачинський є зайнятий при управі бараків в Ґміндї. Сею війною спричинену нагоду, яка звела до купи людий з ріжних околиць, використала п. Бачинська на се, щоби збирати в баракових домах народні мережки та заохочувати до сеї роботи дївчата та жінки. По пятимісячній невтомній праці, не оглядаючи ся на пануючі попередного року пошесні недуги, збірка вишивок на виставу була покінчена. Се ориґінальні, традиційно передані мережки по найбільшій части на память роблені, а вирізняють ся вони своєрідними мотивами і чудовим зіставленєм красок. Червона краска з чорною є домінуючим зіставленєм красок але можна побачити також принадні однокраскові взірції. Відтак йде зіставленє темноголубої, темножовтої і зеленої краски, яке вдоволяє не лише око ляїка але також артистичну потребу фахового чоловіка. Що до технїчного виконаня мережок то є там заступлені всї відомі роди дрібонького гафту, нанизуваня, шитя на оба боки, кладеня мотилїв, купок і т. д., хрестикових мережань і вишивань та „різаних“ взорів. В деяких околицях східної Галичини заховав ся прастарий спосіб вишиваня пр. в городенськім і товмацькім повітї, де підклад на лївій сторонї вишивки є наче тканий голкою в одній основній красцї а доперва опісля на правій сторонї є виповнений пасмом инших красок. Рівнож видно на сїй виставі кілька зовсїм ориґінально вишитих блюзок. Велика подяка належить ся п. Бачинській, що своєю збіркою мережок відкрила нам досї незнаний світ штуки, який, як подають дневники, спонукав найвизначнїйші віденські фірми використати українські вишивки для модної одїжи. Вистава була відкрита аж до 31. грудня м. р.

— **Українції полонені в Росії.** П. Олександер Левицький поручник 15 п. п. місто Иваново Вознесенск в Владимір. ґуб.

— **Поширенє ширшої воєнної области.** Повіти Жовква, Рава руська та часть сокальського повіту положена на захід від Буга та місто Сокаль виділено з тїснїйшої воєнної области та приділено до ширшої.

— **Мінїстеріяльна рада.** Дня 5 с. м. відбулась під проводом ґр. Штірка довша мінїстеріяльна рада, в якій взяли участь всї мінїстри.

— **Тріналість 30·5 цм. гавбиць.** Число острих набоїв, які можна випустити з модерної 30.5 цм. гавбиції є ограничене, а то з огляду на незвичайно сильний натиск ґазів на дуло гармати. По італїйським дослїдам німецькі 30·5 цм. гавбиції видержують 220 вистрілів, французькі 200, північно американські 150, італїйські та японські 80. анґлїйські 60 вистрілів. Ріжниця отже в конструкції та витревалости гармат ріжних держав не є однакова: найбільше витревалими є німецькі, найменшу тривкість виказують анґлїйські.

— **Німецький конґрес для внутрішної медицини в Варшаві.** Дня 1 і 2 мая с. р. має відбутись в Варшаві німецький конґрес для внутрішної медицини, в якому візьмуть участь військові та цивільні лїкарі Німеччини та її союзників.

— **Побори ректорів і деканів німецьких унїверситетів.** Ректор берлїнського унїверситету має 42,000 м. річної пенсії, вроцлавського 6.000 м,, в Бонн 18,000 м. Ріжні є також побори деканів поодиноких унїверситетів: декан правничого виділу в Берлїнї має 8.000 м. пенсії, його товариш на теольоґічному виділї мусить ся вдоволити тільки 1600 м, декан медичного факультету має 11,100 м, а фільософічного 25.400. Декан теольоґічного виділу в Галлє має річної пенсії тільки 20 мар., його товариш в Кольонії 15 м. — Як слїдно з того, також в академічному житю дочасні добра є нерівномірно розділені.

— **Німецькі профе ори для турецьких шкіл.** Турецька мінїстеріяльна рада рішила покликати до державних турецьких висших шкіл німецьких професорів.

— **В справі подорожий на Угорщину.** Ц. к. Дирекція поліції оповіщує:

Письмом з 22. січня 1916 К. Н. 557/Д повідомила ц. і к. Команда II. армії, що не є на разї замірене вилученє на полудне від Львова положених повітів, а поміж ними Стрия з тїснїйшого воєнного округа, що отже мешканції Львова і околиці, які наміряють удати ся в подорож на Угорщину, а не посїдають призволеня дотичної Команди армії на переступленє границь тїснїйшого округа воєнного, повинні вибрати собі дорогу не через Стрий але на Самбір.

— **Між Австрією й Туреччиною.** Дирекція почти оповіщує:

На підставі розпорядку ц. к. Мінїстерства торговлї з 26 січня 1916 ч. 2549/П з 1915 можна від тепер в обороті межи Австрією і Туреччиною поручені листи і пакети обтяжувати послїплатою.

До послїплатних переказів належить пристосовувати відповідно ті самі приписи які відносять ся до звичайних переказів почтових.

— **Похорони турецького наслїдника престола** відбулись оноді з незвичайною величавостю. В похоронї взяли участь амбасадори та німецькі і австрійські висші офіцери; на улицях якими переходив похід стояло множество народа, в тім богато музулманських та европейських жінок.

— **Жінки летунами.** У Франції жінки — еманципантки заложили жіноче летниче товариство, яке має образувати жінки до летничої служби при війську. Повстав вже навіть летничий жіночий віддїл, який стараєть ся у військових властий о принятє до військової служби, французька військова управа має дійсно тяжку задачу до розвязаня, бо не хотїлаб вона образити патріотичних чувств жіноцтва, з другої однак сторони є переконана про се, що жінки до такої служби не надають ся. Бо від вправ на полях злету до правдивої військової служби дуже далеко.

— **Подружа в Віднї.** В 1913 р. припадало у Віднї пересїчно на кождий місяць по 1300 подруж, в маю навіть до 2000. З початком війни в серпнї 1914 р. заялючено аж 2929 подруж. В цїлім 1914 р. заключено в Віднї 22.386 подруж, в р. 1915. вже тільки 12.954. Найбільше число подруж минулого року було в лютім бо 1573. Взагалї запримічено, що число заключуваних подруж збільшаєть ся по кождім військовім переглядї.

— **Найтеплїйша зима від 130 літ.** Від довшого часу снїжні опади, які в сїчні звичайно є найобильнїйші, устали та запанувала чудова погода. Про гарну погоду доносять також віденські часописї. Метеорольоґи заявляють, що січень сего року є найгарнїйший та найтеплїйший від р. 1775.

— **Справа на часї.** Від Впов. Дра Озаркевича одержуємо в справі вчерашної нашої новинки слїдуюче спростованє: В ч. 34. „Українського Слова“ в новинції під заголовком „Справа на часї“, в котрій говорить ся про посвідки щїпленя віспи, є представлена справа в такий спосіб, що можна набрати вражіня не мов би я виставляв посвідки щїпленя в польській мові. Отсим стверджую прилюдно, що для українських сторін котрі щїпили ся у мене виставляю посвідки в українській мові, а навіть постарав ся я на власний кошт о українські друки. Коли знайшли ся на столї в „Соколї“ такі посвідки, на котрі функціонарі маґістрату видають в заміну польські посвідки, те не моя в тім вина, є се річ сторін, котрі не повинні брати польських посвідок, але жадати в заміну за мої українські, урядових посвідок і то лише в українській мові. — З поважанєм Др Е. Озаркевич.

ОПОВІСТКИ.

Понедїлок, дня 7. лютого 1916.

Нинї: 7. лютого гр.-кат. Григорія, римо-кат. Ромуальда,

Завтра: 8. лютого гр.-кат. Ксенофонта, римо-кат. Яна з Мальти.

○ П. Іван Грицишин, укінчений фільозоф, зволить зголосити ся в Дирекції української ґімназії в Перемишли, щоби обняти обовязки учителя від 16. лютого. — Дирекція.

○ Повідомленє. Дня 11. лютого 1916, має відбутись в школї ім. Б. Грінченка, Городецька ч. 95, маленький попис дїтий шкільних, при розданю повідомлень шкільних за I. піврочче шк. 1915/6, на який запрашає ся Вп. родичів і инших добродіїв і протекторів нашої школи, хотячих лично переконатись о поступах в науці і загальнім вихованю дїтий повіренных опіці сеї школи. А щоби Вп. родичі і инші гості не гаїли собі непотрібно часу, то визначає

ся на сей попис слїдуючий порядок: Від 8—години кляса I. а і б, від 9—10 кляса II., від 10—11 кляса III. а від 11—12 кляса IV. Дїти також непотребують разом сходитись. Добровільні датки на нашу школу є дуже пожадані.

Управа школи.

○ Зі „Сокола Батька“. 1) Повідомляє ся Панї які зголосили ся на руханку, що перша лєкція вправ розпочинає ся ві второк дня 15. с. м. о год. 6. вечером. Дальші зголошеня приймає ся. 2) Просить ся дуже ті Панї що мають однострій руховий в якім виступали на здвизї у Львові в р. 1914, щоби з таким, по прочитаню сеї оповістки зголосили ся у тов. Оксани Федївної при ул. Руській ч. 3. II. пов. 3. Хто є в посїданю деревляного Gиса пластового, котрі забрали в часї інвазиї Москалї з „Сокола III.“ в числї понад пів сотки а які не представляли для них вартости і розкинули по закутках, зволить ласкаво звернути Товариству евентуально за заплатою до рук тов. М. Федусевича ул. Збаражська ч. 2. 2. — Управа.

ОЛЕНА З ТАРНАВСЬКИХ

АВДИКОВИЧЕВА

вдова по гр.-кат. пароху Ясенева, упокоїл ся дня 1. лютого в Бродах, проживши лїт 84. Похорони відбули ся 2. лютого. В. Ій. п.

Послїднї вісти.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

Вчерашний день минув на всїх фронтах без замітнїйших подій.

Заступник шефа Генерального Штабу
пільний маршалок-поручник Ф. Гефер.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На західнім фронтї.

Менші анґлїйські відділи, які на південний запад і на півдни від каналу Ля Басе пробували підійти вперід, відкинено.

Розсаджуванє Французами терену коло Бері о Бак на у згірю Комбр та в Капланськім лїсї остали без виднїйшого успіху.

Коло Бапом присилувано анґлїйський біплян спустити ся. Летуни полонені.

На східнім і балканськім фронтї.

Не лучилось нїчо важного.

Начальна управа армії.

З ГОЛОВНОЇ ТУРЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

Фронт в Іраку.

Під Фелягіе обосторонній легкий артилєрійський і крісовий огонь. Під Кут-ель-Амара не зайшла зміна.

Дарданельській фронт.

Дня 3. с. м. кружлзк і торпедовець вистрілили пару ґранатів на Теке-Бурну і Сед іль-Бар, опісля відплили.

На инших фронтах не лучило ся нїчо замітнїйшого.

Україна в огнї!

Замахи на військові обєкти.

БУДАПЕШТ. „Pester Lloyd“ доносить: Російські часописї з Одесси доносять в послїдних часах про численні пожежі на південно-російськім побережу. Позаяк донесеня додають, що проти виновників розпочато слїдство, виходить, що розходить ся тут о підпали. Жертвою тих замахів мабуть провіянтові маґазини і військові склади. Шкоду обчислюють на міліони рублів.

Справа „Люзітанії“.

Послїдне слово Німеччини.

ВАШІНҐТОН. Ґраф Бернсторф вручив державному секретареви послїдну ноту Німеччини в справі „Люзітанії“.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошеня.

Видає і відвічає за ред.: Д-р. Сидір Голубович. Друкарня А. Ґольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.